plan:	Verkennend natuurwaardenonderzoek voor:
	IBA-project Rondje Groeves – deelgebied West en Zuid
opdrachtgever:	Gemeente Heerlen
datum	4 oktober 2021
projectnummer:	NL PA-804.001

bureau VERBEEK
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

IBA-project Rondje Groeves – deelgebied West en Zuid

Verkennend natuurwaardenonderzoek

projectnummer: NL PA-804.001

bureau VERBEEK
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp
lid van Netwerk Groene Bureaus

ir. M.A. Blaas
projectleider
adviseur ecologie

M.J.M. Coenen BSc
ecoloog

drs. G.M.T. Peeters
bioloog

Maastricht, 4 oktober 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding en doelstelling 4
1.2 Opzet van de rapportage 5
1.3 Beschrijving van de voorgenomen ingreep 5
1.4 Beschrijving van het onderzoeksgebied 8
2 Methode 13
3 Natuurwaarden 14
3.1 Flora 14
3.2 Fauna 15
3.3 Conclusies op basis van veld- en literatuuronderzoek 27
4 Globale effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming 29
4.1 Globale effectbeoordeling deelgebied West (groeves/ brug mijnspoor) 29
4.2 Globale effectbeoordeling deelgebied Zuid 33
5 Maatregelen, vervolgtraject en conclusie 38
5.1 Te treffen maatregelen deelgebied West (groeves en brug mijnspoor) 38
5.2 Te treffen maatregelen deelgebied Zuid 39
5.3 Vervolgtraject 41
5.4 Eindconclusie 41
Literatuurlijst 42
Bijlage 1: Wet natuurbescherming 43

1 Inleiding

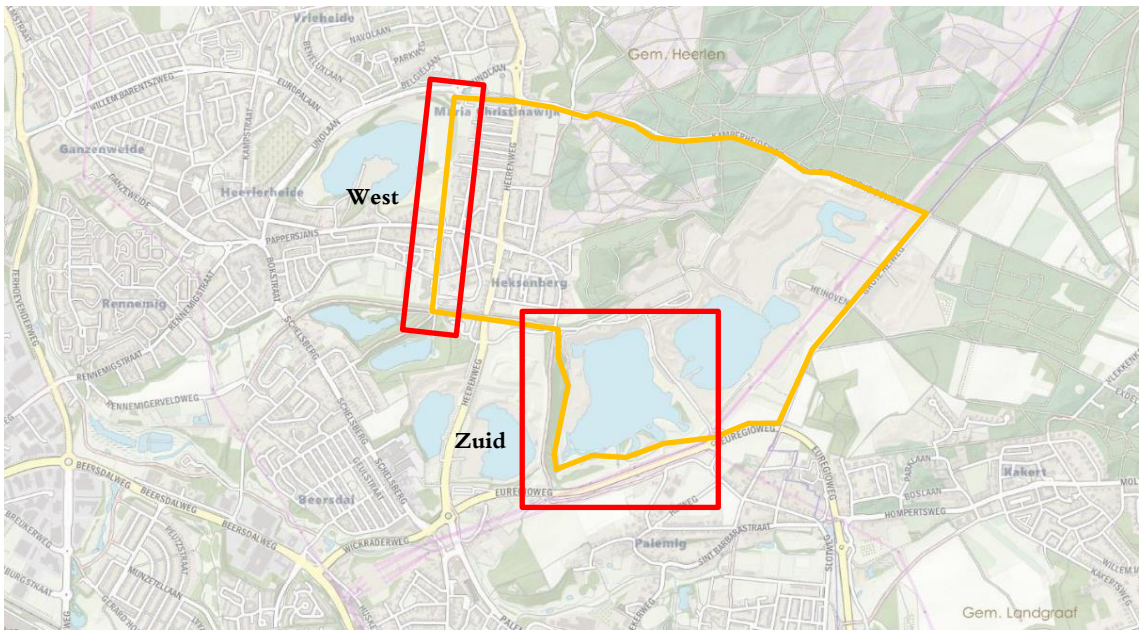
1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding

Als onderdeel van IBA Parkstad is bij gemeente Heerlen het initiatief ontstaan om een recreatieve route te realiseren waarmee het groevegebied van Heerlen en Landgraaf wordt ontsloten en het industrieel erfgoed van de delfstofwinning beleefbaar wordt gemaakt. Het IBA-project Rondje Groeves maakt deels gebruik van bestaande verharde wegen en deels niet. Onder deze laatste categorie valt een aantal uitkijkpunten en een deel van het aan te leggen wandel-/fietspad. Voorliggend verkennend natuurwaardenonderzoek heeft betrekking op die delen van het tracé van het Rondje Groeves die nieuw aangelegd worden en waar in de huidige situatie beschermde natuurwaarden kunnen voorkomen. Daarbij wordt een onderscheidt gemaakt ten behoeve van een tweetal omgevingsvergunningen die in het kader van Rondje Groeves worden aangevraagd:

1. Deelgebied West: Het gedeelte Beaujeangroeve, groeve Quaedvlieg, het verbindende fietspad en de aansluiting op het fietspad over het mijnspoor ter hoogte van de Bruinkoolweg.
2. Deelgebied Zuid: Het gedeelte van de route dat door de Zuidplas van Sibelco voert.

Het Rondje Groeves is afgebeeld in figuur 1. Zoals zichtbaar is het rondje groter dan de twee deelgebieden die in de rapportage worden beschreven. De overige tracédelen volgen de bestaande wegenstructuur van Heerlen en de Brunssummerheide.

Figuur 1: Het Rondje Groeves is gemarkeerd met de oranje lijn. De deelgebied West en Zuid die onderdeel zijn van deze rapportage zijn rood omrand.

Doelstelling

Voorliggend onderzoeksrapport heeft tot doel invulling te geven aan de vanuit wetgeving gestelde verplichting onderzoek te verrichten naar de mogelijke effecten van de voorgestane ingreep op beschermde natuurwaarden. Op basis van een globale effectbeoordeling wordt ook nagegaan in hoeverre de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1) de voorgenomen ingreep in de weg staat.

Tevens worden algemene aanbevelingen gedaan voor de uitvoering van de werkzaamheden conform de geldende kaders vanuit natuurbescherming.

1.2 Opzet van de rapportage

In de navolgende paragrafen wordt allereerst ingegaan op de voorgenomen ingreep en op de huidige verschijningsvorm van het onderzoeksgebied. Hoofdstuk 2 "Methode" beschrijft de ten behoeve van dit onderzoek aangewende onderzoeksmethodiek. In hoofdstuk 3 "Natuurwaarden" worden de bevindingen uit de diverse onderzoeken weergegeven. Hoofdstuk 4 "Globale effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming" beschrijft de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op de (mogelijk) in het onderzoeksgebied aanwezige beschermde natuurwaarden. In hoofdstuk 5 "Maatregelen, vervolgtraject en conclusie" zijn de geconstateerde effecten vertaald in te nemen maatregelen en zo nodig een te doorlopen vervolgtraject. Dit hoofdstuk sluit af met de constatering of de voorgenomen ingreep opweegt tegen de aanwezige natuurwaarden en de te doorlopen procedure om de ingreep mogelijk te maken.

1.3 Beschrijving van de voorgenomen ingreep

Het IBA-project Rondje Groeves bestaat uit het uitzetten van een wandel/fietsroutes langs het industrieel erfgoed van de delfstofwinning in het stadsdeel Heerlerheide en op de aangrenzende Brunssummerheide. Onderdeel daarvan is het inrichten van een aantal uitkijkpunten langs de route. De voorliggende rapportage heeft betrekking op de volgende ingrepen ten behoeve van de realisatie van het Rondje Groeves.

<u>Deelgebied West</u>

1. Realisatie van een uitkijkpunt aan de rand van de Beaujeangroeve in de vorm van een zogenaamde 'zandspin' nabij de rotonde Unolaan/Vrijheerenberg.
2. Realisatie van een uitkijkpunt met gebruikmaking van oude zandsilo's aan de rand van de voormalige Groeve Quaedvlieg.
3. Aanleg van een halfverhard verbindend voet/fietspad langs de oostzijde van beide groeves, tussen de Vrijheerenberg en de Roebroekweg.
4. Bouw van een fietsbrug in het mijnspoor over de Bruinkoolweg. Hier wordt een zelfde type brug gebouwd als al over de Heerenweg aanwezig is. Daarmee wordt tevens de nog ontbrekende schakel in het mijnspoor gerealiseerd, zodat fietsers hier niet meer omlaag en via trappen weer omhoog moeten om hun route te vervolgen. De huidige verbinding Bruinkoolweg-Mijnspoor blijft ongewijzigd en wordt opgenomen in het Rondje Groeves als oprit naar de brug.
5. De Bruinkoolweg zelf vergt geen aanpassingen voor het Rondje Groeves.

<u>Deelgebied Zuid</u>

1. Aanleg van de zogenaamde Zilverduintuin. Dit is een soort grote zandbak met uitzicht over de Zuidplas van Sibelco waar het doel is het typische witte zilverzand tastbaar het houden.
2. Herzien toegang tot de Zuidplas, zodat een logische aansluiting ontstaat op het mijnspoor. Nu ligt deze nog aan de Sibelcozijde van de Koolkoelenweg, maar deze wordt verplaatst naar de hoek met de Heideveldweg. Daartoe wordt de aanwezige grondwal vergraven. De Koolkoelenweg zelf wordt versmald, omdat deze geen functie meer heeft voor gemotoriseerd verkeer.
3. Het aanwezige onderhoudspad in de Zuidplas wordt voorzien van de halfverharding. Hierdoor ontstaat een heldere routing, zodat mensen minder de neiging hebben te gaan

zwerven door het gebied en aanwezige natuurwaarden dus meer rust zullen blijven ervaren.

4. Aan de zuidzijde van de Zuidplas wordt het westelijke bruggetje opgeschoven richting de plas, zodat vanaf het bruggetje ook uitzicht over de plas mogelijk is en blijft. Het middelste bruggetje wordt voorzien van een twee exemplaar aan de noordzijde om de doorstroming op het pad te waarborgen. Het oostelijke bruggetje blijft ongewijzigd, maar is geen onderdeel van het Rondje Groeves, omdat het Rondje hier de gronddam met het te halfverharden onderhoudspad volgt.
5. In de zuidoosthoek wordt een uitkijkpunt aangelegd in de vorm van een 'zandspin'.
6. De aansluiting op de Tiegelstraat wordt in zuidelijke richting verplaatst, zodat wandelaars en fietsers hier recht over kunnen steken naar de Grote Heiweg.

In figuur 2 op de volgende bladzijde is de presentatieposter van het Rondje Groeves opgenomen.

Figuur 2: Presentatieposter van het Rondje Groeves met in rood beide deelgebieden. De stippen in deelgebied zuid refereren aan de ligging van de bruggetjes.

1.4 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied wordt gevormd door twee deelgebieden van het IBA-project Rondje Groeves, beide gelegen in de gemeente Heerlen. De ligging van het onderzoeksgebied is weergegeven op een luchtfoto in figuur 3.

Figuur 3: Luchtfoto van het deelgebied West (groeves) met de uitkijkpunten Beaujeangroeve (boven) en Groeve Quaedvlieg (onder) alsmede het tussen de Vrijheerenberg en de Roebroekweg aan te leggen verbindende fietspad. (bron luchtfoto: Google Maps).

Figuur 4: Luchtfoto van het deelgebied West (brug mijnspoor) met de te bouwen brug over de Bruinkoolweg (oranje stip). De aansluitende routedelen over bestaande wegen zijn gemarkeerd met de oranje streepjeslijn (bron luchtfoto: Google Maps).

Figuur 5: Luchtfoto van het deelgebied Zuid met de te halfverharden onderhoudsweg (oranje lijn) en de aansluitende routes over bestaande wegen (onderbroken oranje lijn). De Zilverduintuin en de 'zandspin' staan met oranje stip gemarkeerd. De bruggetjes in de route zijn gemarkeerd met de kleine zwart omlijnde oranje stippen (bron luchtfoto: Google Maps).

<u>Deelgebied West</u>

Het onderzoeksgebied voor deelgebied west wordt gevormd door de oostelijke rand van de Beaujeangroeve en de voormalige groeve Quaedvlieg aan de noordzijde en de locatie voor de te bouwen brug over de Bruinkoolweg aan de zuidzijde.

De huidige inrichting van het terrein is redelijk divers. De locatie voor het uitkijkpunt over de Beaujeangroeve blijft een gemeentelijk grasveld met een verspreid bomen, gelegen ten zuidwesten van de rotonde Unolaan/Vrijheerenberg. De uitstekende delen van de hier te bouwen 'zandspin' geen zweven over het bosplantsoen dat hier op het steile overgangstalud naar de groeve staat.

Het halfverharde fietspad wordt hier aangelegd over een reeds bestaand, weliswaar binnen de hekwerken van de groeve gelegen, graspad, achterlangs het bosplantsoen dat hier de groeve afschermt van de omgeving. In de zuidoosthoek komt het pad om de recent opgeleverde groeve Quaedvlieg. De vegetaties hebben hier nog een ruderaal karakter. Verspreid zijn enkele bomen aangeplant. Het Rondje Groeves blijft hier het hoogste niveau van de geterrasseerde groeve volgen en komt via de bestaande toegang naast Roebroekweg 67 op de bestaande weg. Daarbij wordt nog een voormalige wasplaats voor de zand vrachtwagens gepasseerd. Dit element blijft behouden in het terrein.

Ter plekke van de te bouwen brug bevond zich tot na de sluiting van de Oranje-Nassau IV een tunneltje. Na de sloop van het tunneltje is het huidige 'gat' in het mijnspoor ontstaan. Fietsers kunnen van het mijnspoor gebruik maken, maar moeten richting Heerenweg eerst via het pad naar beneden, naar de Bruinkoolweg, en dan weer via een trap terug omhoog. Het oostelijke landhoofd voor de brug is begroeid met een jong bosplantsoen, terwijl het oostelijk landhoofd wordt gevormd door de trap. De trap verdwijnt bij bouw van de brug. De oude boomstructuur op de taluds van de voormalige spoordam blijft behouden.

<u>Deelgebied Zuid</u>

Deelgebied wordt gevormd door de ingrepen in de Zuidplas van Sibelco. Deze wordt eerdaags overgedragen aan Natuurmonumenten en is afgewerkt conform eindplan. Onderdeel daarvan is ook de openstelling van de plas voor publiek. Het Rondje Groeves vormt daarop een aanvulling.

De buitenrand van de Zuidplas aan zuid- en westzijde wordt gevormd door jong bos dat al voor een fraaie groene wand heeft gezorgd. Het Rondje Groeves zal grotendeels het onderhoudspad volgen dat langs de west- en zuidzijde van de plas is gelegen. Dit pad kent een deels ruderale, deels grazige en deels kruidig karakter. Tussen pad en plas liggen enkele moerassige zones met opschot van wilgen

Figuur 6: Gemeentelijk grasveld met bomen, Nabij de rotonde Unolaan/Vrijheerenberg. Hier komt het uitkijkpunt Beaujeangroeve.

Figuur 7: Struinpad langs de oostzijde van de Beaujeangroeve. Dit is het tracé voor het voet/fietspad van het Rondje Groeves.

Figuur 8: Halverwege het gebied gaat de Beaujeangroeve over in de groeve Quaedvlieg.

Figuur 9: De recent opgeleverde groeve Quaedvlieg. De vegetatie verkeerd in pionierfase. Links enkele aangeplante bomen. Het uitkijkpunt is hier midden in het beeld gepland.

Figuur 10: Aansluiting Bruinkoolweg-mijnspoor. Dit betreft het oostelijk landhoofd voor de brug.

Figuur 11: Het westelijk landhoofd, gezien vanaf het mijnspoorfietspad.

Figuur 12: De noordwesthoek van Zuidplas. Hier Komt de nieuwe entree van het gebied.

Figuur 13: Het onderhoudspad bij de huidige entree. Links op de voorgrond de de locatie waar de Zilverduintuin wordt gerealiseerd,

Figuur 14: Het beoogde uitzicht vanaf de Zilverduintuin in zuidoostelijke richting over de Zuidplas.

Figuur 15: Het pad langs de westzijde van de Zuidplas, gezien in noordelijke richting.

Figuur 16: Het westelijke bruggetje. Deze wordt voor het Rondje Groeves richting de plas verplaatst.

Figuur 17: Het middelste bruggetje ligt bij een markante Zomereik. Links naast de jonge boom wordt een tweede bruggetje geplaatst.

Figuur 18: De huidige padenstructuur aan de zuidkant van de Zuidplas. Een van beide sporen krijgt hier een half-verharding.

Figuur 19: De situatie aan de zuidoostzijde is drassig en verkeerd in een pionier-stadium. Hier komt een uitkijkpunt in de vorm van een zandspin.

Figuur 20: De huidige aansluiting van het onder-houdspad op de Tiegelstraat. Voor het Rondje Groeves wordt de aan-sluiting naar rechts verplaatst om aan te sluiten op de Grote Heiweg.

2 Methode

In het kader van dit verkennend natuurwaardenonderzoek heeft een bureaustudie plaatsgevonden waarbij gekeken is naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna in het onderzoeksgebied. Hiertoe zijn de waarnemingsgegevens in de NDFF en waar nodig overige beschikbare verspreidingsgegevens van flora en fauna (natuurgegevenswebsite van de Provincie Limburg, andere via internet vrij toegankelijke verspreidingsgegevens, eventueel verspreidingsatlassen van de verschillende soortgroepen) geraadpleegd om na te gaan welke beschermde planten- en diersoorten voorkomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in de literatuurlijst.

Naast de bureaustudie is op 28 april en 14 mei 2021 een veldbezoek gebracht aan het onderzoeksgebied. Alle tijdens dit veldbezoek in het onderzoeksgebied aangetroffen wilde planten- en diersoorten zijn genoteerd. Er is hierbij bijzondere aandacht besteed aan de mogelijke aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten (met uitzondering van de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud) en de geschiktheid van het terrein voor deze soorten.

Op basis van in het onderzoeksgebied aanwezige terreinkenmerken en de ecologie van de soorten is tenslotte een inschatting gemaakt welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten momenteel duurzaam in het onderzoeksgebied voor kunnen komen.

3 Natuurwaarden

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden in het onderzoeksgebied zijn waarnemingen van 9 soortgroepen beschikbaar. Deze soortgroepen zijn vaatplanten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelde dieren. In de teksten wordt conform de Wet natuurbescherming onderscheid gemaakt in beschermde (artikel 3.10: Andere soorten) en streng beschermde (artikelen 3.1 en 3.5: respectievelijk Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) soorten. Een beknopte uitleg van de Wet natuurbescherming is opgenomen in bijlage 1. Overzichten van de tijdens het veldbezoek aangetroffen soorten van deze soortgroepen zijn als bijlage 2 in dit rapport opgenomen.

3.1 Flora

Vaatplanten
Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF zijn in de twee uurhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2011-2021 acht wettelijk beschermde plantensoorten waargenomen, namelijk Bergnachtorchis (2 waarnemingen), Brede wolfsmelk (1), Dennenorchis (74), Grote leeuwenklauw (4), Karthuizer anjer (19), Wilde ridderspoor (2), Wilde weit (1) en Wolfskers (1).

Deelgebied West (groeves)
Geen van de waarnemingen heeft betrekking op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen. Bij de provinciale vegetatiekartering in de jaren 2009 en 2011 zijn in de betreffende kilometerhokken evenmin wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen.

Bergnachtorchis, Brede wolfsmelk, Dennenorchis, Grote leeuwenklauw, Karthuizer anjer, Wilde ridderspoor, Wilde weit en Wolfskers en zijn door het ontbreken van geschikte standplaatsen niet in het deelgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere beschermde plantensoorten in dit deelgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens uitgesloten worden geacht.

Deelgebied West (brug mijnspoor)
Geen van de waarnemingen heeft betrekking op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen. Bij de provinciale vegetatiekartering in de jaren 2008-2015 zijn in de betreffende kilometerhokken evenmin wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen.

Bergnachtorchis, Brede wolfsmelk, Dennenorchis, Grote leeuwenklauw, Karthuizer anjer, Wilde ridderspoor, Wilde weit en Wolfskers en zijn door het ontbreken van geschikte standplaatsen niet in het deelgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere beschermde plantensoorten in dit deelgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens uitgesloten worden geacht.

Deelgebied Zuid
Geen van de waarnemingen heeft betrekking op de twee kilometerhokken waarin dit deelgebied is gelegen. Bij de provinciale vegetatiekartering in 2008 zijn in de betreffende kilometerhokken evenmin wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen.

Bergnachtorchis, Brede wolfsmelk, Dennenorchis, Grote leeuwenklauw, Karthuizer anjer, Wilde ridderspoor, Wilde weit en Wolfskers en zijn door het ontbreken van geschikte standplaatsen niet in deelgebied Zuid te verwachten. De aanwezigheid van andere beschermde plantensoorten in dit deelgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens uitgesloten worden geacht.

Er zijn delen van het gebied die kwetsbaar te noemen zijn voor betreding of door werkzaamheden die tot gevolg hebben dat het gebied kapotgereden wordt. Er zijn meerdere plekken met een moerasvegetatie die in ontwikkeling is. Met name het zuidwestelijke gebied betreft een drassig bosbiotoop met enkele hoogteverschillen. In de toekomst kunnen hier interessante moerasbiotopen ontstaan.

Conclusie:
In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde plantensoorten voor.

Mossen
Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF zijn in de periode 2011-2021 geen wettelijk beschermde mossoorten waargenomen in de twee uurhokken waarin het onderzoekgebied is gelegen. Op grond van hun ecologie en verspreiding kan de aanwezigheid van wettelijk beschermde mossoorten in het onderzoeksgebied uitgesloten worden geacht.

Conclusie:
In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde mossoorten voor.

3.2 Fauna

3.2.1 Zoogdieren

Vleermuizen
Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF zijn in de twee uurhokken waarin de deelgebieden zijn gelegen in de periode 2011-2021 zes vleermuissoorten waargenomen. Deze soorten zijn Bosvleermuis (2 waarnemingen), Franjestaart (1), Gewone dwergvleermuis (801), Laatvlieger (5), Rosse vleermuis (7) en Ruige dwergvleermuis (13) (alle vleermuissoorten zijn streng beschermd).

Deelgebied West (groeves)
Slechts van één soort zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk de Gewone dwergvleermuis (5 waarnemingen). Geen van de waarnemingen heeft betrekking op het deelgebied.

Door de aanwezigheid van kruidenrijke begroeiingen, struweel en enig opgaand geboomte lijkt het deelgebied geschikt als (onderdeel van het) leefgebied voor diverse vleermuissoorten. Hierbij valt met name te denken aan de algemene **Gewone dwergvleermuis**, maar ook de aanwezigheid van één of enkele andere vleermuissoorten kan niet met zekerheid worden uitgesloten. Er moet hierbij worden gerekend met een functionaliteit als foerageergebied en/of de aanwezigheid van vliegroutes voor in de omgeving huizende vleermuizen. Voor vleermuizen geschikte holle bomen, gebouwen en dergelijke zijn in het deelgebied niet aanwezig.

Deelgebied West (brug mijnspoor)
Slechts van één soort zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk de Gewone dwergvleermuis (69 waarnemingen). Geen van de waarnemingen heeft betrekking op het deelgebied.

Door de aanwezigheid van opgaand geboomte en bosranden lijkt het deelgebied geschikt als (onderdeel van het) leefgebied voor diverse vleermuissoorten. Hierbij valt met name te denken aan de algemene **Gewone dwergvleermuis**, maar ook de aanwezigheid van één of enkele andere vleermuissoorten kan niet met zekerheid worden uitgesloten. Er moet in elk geval worden

gerekend met een functionaliteit als foerageergebied en/of de aanwezigheid van vliegroutes voor in de omgeving huizende vleermuizen. In hoeverre voor vleermuizen geschikte holle bomen in dit deelgebied aanwezig zijn is onzeker. Voor vleermuizen geschikte gebouwen en dergelijke zijn in elk geval niet aanwezig.

Deelgebied Zuid
Slechts van één soort zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin deelgebied Zuid is gelegen Het betreft de Laatvlieger, waarvan één waarneming uit 2016 beschikbaar is die betrekking heeft op de Grote Heiweg, ruim 500 meter beoosten deelgebied Zuid.

Door de aanwezigheid van kruidenrijke begroeiingen, struweel en enig opgaand geboomte lijkt deelgebied Zuid geschikt als (onderdeel van het) leefgebied voor diverse vleermuissoorten. Hierbij valt met name te denken aan de algemene **Gewone dwergvleermuis**, maar ook de aanwezigheid van één of enkele andere vleermuissoorten kan niet met zekerheid worden uitgesloten. Er moet in elk geval worden gerekend met een functionaliteit als foerageergebied en/of de aanwezigheid van vliegroutes voor in de omgeving huizende vleermuizen. In hoeverre voor vleermuizen geschikte holle bomen in dit deelgebied aanwezig zijn is onzeker. Voor vleermuizen geschikte gebouwen en dergelijke zijn in elk geval niet aanwezig.

Conclusie:
In het onderzoeksgebied kan de aanwezigheid van de Gewone dwergvleermuis en één of enkele andere vleermuissoorten niet met zekerheid worden uitgesloten. De aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte holle bomen kan in deelgebied West (brug mijnspoor) en deelgebied Zuid niet met zekerheid worden uitgesloten, maar deze zijn in deelgebied West (groeves) in ieder geval niet aanwezig.

Overige zoogdieren
Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF is in de twee uurhokken waarin de deelgebieden zijn gelegen in de periode 2011-2021, naast een groot aantal algemene soorten waarvoor in Limburg een provinciale vrijstelling bestaat, de aanwezigheid van vijf wettelijk beschermde zoogdiersoorten vastgesteld. Dit Betreft de volgende soorten: Bever (streng beschermd; 9 waarnemingen), Das (beschermd; 154), Wild zwijn (beschermd; 16), Eekhoorn (beschermd, maar met gedeeltelijke vrijstelling; 1628) en Steenmarter (beschermd, maar met gedeeltelijke vrijstelling; 124).

Deelgebied West (groeves)
Van drie soorten zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied West is gelegen, namelijk Das (5 waarnemingen), Eekhoorn (19) en Steenmarter (5). Uitsluitend van de Eekhoorn is een waarneming voorhanden die betrekking op het deelgebied zelf. Deze waarneming stamt uit 2020 en is verricht in een bosschage in de uiterste noordoosthoek van dit deelgebied.

De bosschages in deelgebied West vormen een geschikt leefgebied voor de **Eekhoorn**, wat bevestigd word door voornoemde waarneming uit 2020. Door de aanwezigheid van kruidenrijke begroeiingen, struweel en bosschages lijkt deelgebied West eveneens een geschikt leefgebied voor de **Das.** De aanwezigheid van deze soort kan derhalve niet met zekerheid worden uitgesloten. Sporen rondom de uitkijkpunten en het tracé van het Rondje Groeves zijn echter niet aangetroffen. Tenslotte valt ook de **Steenmarter** in deelgebied West te verwachten, maar naar verwachting valt hier vooral te rekenen met een functionaliteit als foerageergebied voor in de omgeving huizende dieren. Bever en Wild zwijn zijn in deze geheel binnen de bebouwde kom

gelegen deelgebied niet te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde zoogdiersoorten kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Deelgebied West (brug mijnspoor)
Van vijf soorten zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk Bever (3 waarnemingen), Das (16), Eekhoorn (43), Steenmarter (3) en Wild zwijn (3). Geen van de waarnemingen heeft betrekking op het deelgebied.

Het bebost talud in het deelgebied lijkt geschikt als (onderdeel van) het leefgebied van **Das**, **Eekhoorn** en **Steenmarter**. In geval van de Steenmarter valt naar verwachting vooral te rekenen met een functionaliteit als foerageergebied voor in de omgeving huizende dieren. Bever en Wild zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in dit deelgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde zoogdiersoorten kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Deelgebied Zuid
Van drie soorten zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk Bever (3 waarnemingen), Das (20) en Steenmarter (1). De waarnemingen van de Bever stammen uit 2021 en hebben betrekking op de oevers van de Sibelcoplas; één van deze waarnemingen valt binnen de begrenzing van de deelgebied. Van de Das is een zevental waarnemingen beschikbaar uit 2021 die betrekking heeft op de directe omgeving van de Sibelcoplas; één van deze waarnemingen is verricht binnen de begrenzing van het deelgebied.

Sporen van de **Bever** zijn nagenoeg overal aan de oevers van de Zuidplas aangetroffen. Het betreft hier omgeknaagde bomen, loopsporen, uittreedplekken en aan de zuidwestzijde van de plas is een beverburcht aangetroffen. Het is niet duidelijk of het hier om een solitair dier gaat of om een familie.
Op meerdere plekken rondom de Zuidplas zijn sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van **Dassen**. Het betreft hier prenten, een verlaten buchtlocatie, een bijburcht en een grote familieburcht in het westelijk talud van de groeve Sibelco. Het gehele gebied van de Sibelco doet dienst als optimaal leefgebied.

Figuur 21: Sporen van Bever zijn in de Zuidplas onmiskenbaar aanwezig.

Figuur 22: Beverburcht op de zuidoever van de Zuidplas.

Figuur 23: Onbelopen pijp aan de noordzijde van de Zuidplas.

Figuur 24: Sporen van de Das.

Figuur 25: Familieburcht van de Das aan de westzijde van de Zuidplas.

Figuur 26: Wild zwijn, opgeschrikt door onze aanwezigheid.

Er zijn tal van sporen aangetroffen (holen, wissels, zichtwaarnemingen, uitwerpselen, vraatsporen (afgeknaagde twijgen) en wroetsporen aangetroffen van Reeën, Vossen, Konijnen (alle drie beschermd, maar met jaarrond vrijstelling) en Wild zwijn (beschermde soort).
Van het **Wild zwijn** leeft naar vermoeden een kleine groep in de groeve Sibelco. De sporen echter zijn rondom de groeve te vinden. De verblijfplaats van de Wilde zwijnen overdag heeft zijn kern in het zuidwestelijke dicht begroeide bosgebied, waar een sterke verwildering van Brandnetel en Braamstruweel de overhand heeft. Daar is ook een waarneming gedaan van een mannetje, nadat een duidelijke wissel leidde tot een haast ondoordringbaar Braamstruweel'bosje'.
Van het **Ree** zijn meerdere dieren waargenomen in het gebied. Het betrof hier minimaal 2 reebokken en 6 reegeiten (en minimaal 1 jong). Vanwege de natuurontwikkeling in de afgelopen jaren heeft zich hier een dicht goed beschut gebied ontwikkeld voor deze, toch wel, schuwe soort. Er is aan de zuidoostzijde in een klein moerasachtig gebied in een smalle rietkraag een reekalf gevonden (alleen gelaten door een reegeit vanwege onze aanwezigheid).
De hoger opgaande bosschages in deelgebied Zuid lijken geschikt als leefgebied voor de **Eekhoorn**. De aanwezigheid van deze soort kan derhalve niet met zekerheid worden uitgesloten.
Ook de **Steenmarter** valt in deelgebied Zuid te verwachten, maar naar verwachting valt hier vooral te rekenen met een functionaliteit als foerageergebied voor in de omgeving huizende dieren.
Tenslotte zij vermeld dat tijdens het veldonderzoek in het voorjaar van 2021 de aanwezigheid van het **Wild zwijn** in deelgebied Zuid is vastgesteld; een kleine groep heeft zijn verblijfplaats in een dichte bosschage in het zuidwestelijk deel van dit deelgebied.

Er zijn op verschillende plekken **vos**senholen aangetroffen. Ook hier geldt dat de Zuidplas een van de betere verblijfplekken vormt voor de soort, vanwege de natuurontwikkeling en de rust die er heerst. Er zijn zeker drie belopen vossenbouwen aangetroffen.
Voorts komen en kunnen er diverse soorten andere grondgebonden zoogdieren voorkomen en/of gebruik maken van het gebied. Soorten als Bunzing, Wezel en Hermelijn, maar ook Haas en diverse muizensoorten, Egel en Mollen kunnen het gebied als leefgebied gebruiken.

Conclusies:
Deelgebied West (groeves) maakt deel uit van het leefgebied van de Eekhoorn; daarnaast kan de aanwezigheid van Das en Steenmarter niet met zekerheid worden uitgesloten.
In deelgebied West (brug mijnspoor) kan de aanwezigheid van Das, Eekhoorn en Steenmarter niet met zekerheid worden uitgesloten.
Deelgebied Zuid maakt deel uit van het leefgebied van Vos, Ree, Bever, Das en Wild zwijn; daarnaast kan de aanwezigheid van Eekhoorn en Steenmarter niet met zekerheid worden uitgesloten.

Figuur 27: Overduidelijke wroetsporen van het Wild Zwijn Aan de zuidzijde van de Zuidplas

Figuur 28: Een van de belopen holen van de Vos in het noordelijk talud van de Zuidplas.

Figuur 29: Reekalf dat zich drukt in het riet.

Figuur 30: Moeders zoekt de beschutting op.

3.2.2 Vogels

Volgens gegevens op www.vogelatlas.nl zijn in de periode 2013-2015, naast een groot aantal min of meer algemene broedvogelsoorten (alle inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd), 16 broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten aangetroffen in de twee kilometerhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Deze soorten zijn: Boerenzwaluw, Boomvalk, Bosuil, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Huiszwaluw, Kerkuil, Oehoe, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Steenuil, Torenvalk en Wespendief. Daarnaast zijn er drie broedvogelsoorten aangetroffen waarvan de functionaliteit van de nestlocatie is beschermd, te weten Buizerd, Spotvogel en Zwarte specht.

Deelgebied West (groeves)
Tijdens het provinciaal broedvogelonderzoek in de jaren 2011 en 2015, waarbij alleen minder algemene en zeldzame broedvogelsoorten worden onderzocht, zijn 42 broedvogelsoorten aangetroffen in de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen. Hieronder drie soorten met jaarrond beschermde nesten, te weten Gierzwaluw, Huismus en Huiszwaluw. Ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde nesten zijn in de NDFF voor de periode 2011-2021 waarnemingen van 11 soorten voorhanden die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, maar uitsluitend van Bosuil, Havik en Huismus zijn waarnemingen voorhanden die eenduidig wijzen op de aanwezigheid van een territorium. Geen van deze waarnemingen heeft betrekking op deelgebied West.

Het deelgebied vormt een geschikt broedgebied voor meerdere vogelsoorten, met name diverse soorten van struwelen en bosschages. Ten aanzien van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kan worden gesteld dat het deelgebied door de aanwezigheid van struweel, bosschages en opgaand geboomte geschikt lijkt als broedlocatie voor Boomvalk, Bosuil, Havik, Ransuil, Roek, Torenvalk en Wespendief. Tijdens het veldbezoek kon de aanwezigheid van nestlocaties van deze soorten worden uitgesloten.
Nesten van Boerenzwaluw, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Huismus, Huiszwaluw, Kerkuil, Slechtvalk en Steenuil zijn door het ontbreken van geschikte gebouwen of holle bomen sowieso niet in het deelgebied te verwachten. De aanwezigheid van de Oehoe kan door het ontbreken van waarnemingen worden uitgesloten, de aanwezigheid van andere broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kan op grond van hun verspreiding en ecologie eveneens worden uitgesloten. Ter plaatse zijn aansluitend nog foeragerende Oeverzwaluwen aangetroffen. Nestlocaties zijn echter niet gevonden.

Deelgebied West (brug mijnspoor)
Tijdens het provinciaal broedvogelonderzoek in 2011, waarbij alleen minder algemene en zeldzame broedvogelsoorten worden onderzocht, zijn 55 broedvogelsoorten aangetroffen in de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen. Hieronder één soort met jaarrond beschermde nesten, te weten de Huismus. Ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde nesten zijn in de NDFF voor de periode 2011-2021 waarnemingen van 11 soorten voorhanden die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, maar uitsluitend van Bosuil, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus en Oehoe zijn waarnemingen voorhanden die eenduidig wijzen op de aanwezigheid van een territorium. Geen van deze waarnemingen heeft betrekking op dit deelgebied.

Het deelgebied vormt een geschikt broedgebied voor meerdere vogelsoorten, met name diverse bos- en struweelvogels. Ten aanzien van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kan worden gesteld dat het deelgebied door de aanwezigheid van opgaand geboomte geschikt lijkt als

broedlocatie voor Boomvalk, Bosuil, Havik, Ransuil, Roek, Torenvalk en Wespendief. Tijdens het veldbezoek kon de aanwezigheid van nestlocaties van deze soorten worden uitgesloten.
Nesten van Boerenzwaluw, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Huismus, Huiszwaluw, Kerkuil, Slechtvalk en Steenuil zijn door het ontbreken van geschikte gebouwen of holle bomen sowieso niet in het deelgebied te verwachten. Potentiële nestholten of nestbomen voor de Oehoe zijn in het deelgebied niet aanwezig. De aanwezigheid van andere broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kan op grond van hun verspreiding en ecologie eveneens worden uitgesloten.

Deelgebied Zuid
Tijdens het provinciaal broedvogelonderzoek in 2011, waarbij alleen minder algemene en zeldzame broedvogelsoorten worden onderzocht, zijn 58 broedvogelsoorten aangetroffen in de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen. Hieronder één soort met jaarrond beschermde nesten, te weten de Huismus. Ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde nesten zijn in de NDFF voor de periode 2011-2021 waarnemingen van 13 soorten voorhanden die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, maar uitsluitend van Havik, Oehoe, Slechtvalk en Torenvalk zijn waarnemingen voorhanden die eenduidig wijzen op de aanwezigheid van een territorium. In 2011 werd een territorium van de Havik vastgesteld in het zuidwestelijk deel van dit deelgebied. De andere soorten zijn niet in dit deelgebied aangetroffen. Wel werd in 2011 een nest van de Oehoe vastgesteld op de juist noordelijk van het deelgebied gelegen steenberg, terwijl eveneens in dat jaar een territorium (nest?) van de Slechtvalk werd gelokaliseerd in een hoogspanningsmast circa 600 meter oostelijk van dit deelgebied.

Het deelgebied vormt een geschikt broedgebied voor meerdere vogelsoorten, met name diverse bos- en struweelvogels. Ten aanzien van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kan worden gesteld dat het deelgebied door de aanwezigheid van struweel, bosschages en opgaand geboomte geschikt lijkt als broedlocatie voor Boomvalk, Bosuil, Havik, Ransuil, Roek, Torenvalk en Wespendief. Tijdens het veldbezoek kon de aanwezigheid van nestlocaties van deze soorten worden uitgesloten. Een territoriale Buizerd vloog wel constant rond het gebied, met name het zuidwestelijke deel van de Sibelco groeve, maar een nestlocatie is niet vastgesteld.
Nesten van Boerenzwaluw, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Huismus, Huiszwaluw, Kerkuil, Slechtvalk en Steenuil zijn door het ontbreken van geschikte gebouwen of holle bomen niet in het deelgebied te verwachten. De aanwezigheid van nesten van de Oehoe kan door het ontbreken van potentiële nestholten of nestbomen worden uitgesloten, de aanwezigheid van andere broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kan op grond van hun verspreiding en ecologie eveneens worden uitgesloten.
Ter plaatse van de groeve zijn tijdens het veldbezoek foeragerende Oeverzwaluwen aangetroffen. In het nog actieve zandafgravingsgebied van de Sibelco groeve zijn enkele nestholten aangetroffen. Deze zijn echter buiten het deelgebied gelegen. In deelgebied Zuid zijn geen nestholten aangetroffen. De exacte reden hiervoor is niet bekend, maar hoogstwaarschijnlijk heeft dit deels te maken met het langzaamaan begroeid raken van de steilere wanden en omdat deze wanden relatief laag zijn, waardoor predatierisico's door Vossen of marterachtigen te groot is.

Conclusie:
Elk van de deelgebieden vormt een geschikt broedgebied voor meerdere algemene vogelsoorten. Ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde nesten kan worden geconcludeerd, dat deze tijdens veldbezoek binnen de deelgebieden niet zijn waargenomen.

3.2.3 Amfibieën, reptielen, vissen

Amfibieën
Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF is in de twee uurhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2011-2021, naast een aantal algemene soorten waarvoor in Limburg een provinciale vrijstelling bestaat, de aanwezigheid van zes wettelijk beschermde amfibieënsoorten vastgesteld. Deze soorten zijn Alpenwatersalamander (beschermd; 294 waarnemingen), Kamsalamander (streng beschermd; 10), Poelkikker (streng beschermd; 12), Rugstreeppad (streng beschermd; 252), Vinpootsalamander (beschermd; 233) en Vroedmeesterpad (streng beschermd; 2).

Deelgebied West (groeves)
Slechts van één soort zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk de Rugstreeppad (7 waarnemingen). Geen van de waarnemingen hebben betrekking op het deelgebied zelf.
Door de aanwezigheid van open terrein en pioniervegetaties lijkt het deelgebied geschikt als (onderdeel van het) leefgebied voor de **Rugstreeppad**. De aanwezigheid van deze soort kan derhalve niet met zekerheid worden uitgesloten. Alpenwatersalamander, Kamsalamander, Poelkikker, Vinpootsalamander en Vroedmeesterpad zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het deelgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde amfibieënsoorten kan op grond van hun verspreiding en ecologie eveneens worden uitgesloten.

Deelgebied West (brug mijnspoor)
Slechts van één soort zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk de Rugstreeppad (9 waarnemingen). Geen van de waarnemingen hebben betrekking op het deelgebied zelf.

Door het ontbreken van geschikt leefgebied zijn Rugstreeppad, Alpenwatersalamander, Kamsalamander, Poelkikker, Vinpootsalamander of Vinpootsalamander niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde amfibieënsoorten kan op grond van hun verspreiding en ecologie eveneens worden uitgesloten.

Deelgebied Zuid
Slechts van één soort zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk de Rugstreeppad (8 waarnemingen). Een viertal waarnemingen van deze soort, waarvan enkele uit 2021, hebben betrekking op de Zuidplas.

Uit de beschikbare waarnemingen blijkt dat deelgebied Zuid deel uitmaakt van het leefgebied van de **Rugstreeppad**. In hoeverre de soort zich binnen de begrenzing van het deelgebied voortplant is onbekend. Enkele ondiepe (oever-)wateren die binnen de begrenzing van het deelgebied vallen vormen wellicht een geschikt biotoop voor **Alpenwatersalamander**, **Kamsalamander** of **Poelkikker**; de aanwezigheid van deze soorten kan derhalve niet met zekerheid worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek van 14 mei is in elk geval één Poelkikker waargenomen in het zuidoostelijke deel van de Zuidplas. Vinpootsalamander, Vroedmeesterpad of eventueel andere wettelijk beschermde amfibieënsoorten zijn op grond van hun ecologie en verspreiding niet in het deelgebied te verwachten.

Conclusies:
In deelgebied West (groeves) kan de aanwezigheid van de Rugstreeppad niet met zekerheid worden uitgesloten; andere wettelijk beschermde amfibieënsoorten komen hier niet voor.
In deelgebied West (brug mijnspoor) komen geen wettelijk beschermde amfibieënsoorten voor.

Deelgebied Zuid maakt deel uit van het leefgebied van de Rugstreeppad en de Poelkikker; daarnaast kan de aanwezigheid van Alpenwatersalamander of Kamsalamander niet met zekerheid worden uitgesloten. Andre wettelijk beschermde amfibieënsoorten komen in het deelgebied niet voor.

Reptielen
Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF is in de twee uurhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2011-2021 de aanwezigheid van vijf wettelijk beschermde reptielensoorten vastgesteld. Deze soorten zijn Gladde slang (streng beschermd; 56 waarnemingen), Hazelworm (beschermd, maar met gedeeltelijke vrijstelling; 219), Levendbarende hagedis (beschermd, maar met gedeeltelijke vrijstelling; 672), Ringslang (beschermd; 20) en Zandhagedis (streng beschermd; 579).

Deelgebied West (groeves)
Van drie soorten zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk Hazelworm (12 waarnemingen), Levendbarende hagedis (223) en Zandhagedis (232). Geen van de waarnemingen heeft betrekking op het deelgebied.

Ofschoon in deelgebied West (groeves) sprake is van een geschikt leefgebied voor Zandhagedis, Hazelworm en Levendbarende hagedis, moet hun aanwezigheid, ten opzichte van bekende voorkomens op de Brunssumerheide geïsoleerd gelegen locatie, zeker die van de Zandhagedis, onwaarschijnlijk worden geacht. De aanwezigheid van Ringslang of Gladde slang kan door het ontbreken van geschikt leefgebied ook worden uitgesloten. Andere wettelijk beschermde reptielensoorten zijn op grond van hun ecologie en verspreiding evenmin in het onderzoeksgebied te verwachten.

Figuur 31: Rommelige hoekjes en verruiging met bloeiende planten vormen in potentie een geschikt leefgebied voor Levendbarende Hagedis (deelgebied West (groeves), westelijk van tracé Rondje Groeves).

Deelgebied West (brug mijnspoor)
Slechts van één soort zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk de Levendbarende hagedis (1 waarneming). Dit betreft een waarneming uit 2011 die is verricht op het terrein van de nabijgelegen Sibelcogroeve.

Het bebost talud van het deelgebied lijkt een geschikt leefgebied voor de **Hazelworm**; de aanwezigheid van deze soort kan daarom niet met zekerheid worden uitgesloten. Gladde slang, Levendbarende hagedis, Ringslang of Zandhagedis zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het deelgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde reptielensoorten kan op grond van hun verspreiding en ecologie eveneens worden uitgesloten.

Deelgebied Zuid
Van twee soorten zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk Hazelworm (11 waarnemingen) en Levendbarende hagedis (3). Uitsluitend de Levendbarende hagedis is éénmaal binnen de begrenzing van het deelgebied waargenomen; dit betreft een waarneming uit 2011 die is verricht in de uiterste zuidwestpunt van dit deelgebied.

Door de aanwezigheid van zandige delen, kruidenrijke vegetaties, struweel en bosschages lijkt het deelgebied een geschikt leefgebied voor **Hazelworm**, **Levendbarende hagedis** en **Zandhagedis**. Voor de Levendbarende hagedis wordt dit vermoeden bevestigd door voornoemde waarneming uit 2011. De aanwezigheid van deze soort kan derhalve niet met zekerheid worden uitgesloten. Dit geldt ook voor Hazelworm. Zandhagedis is tijdens de veldbezoeken direct noordelijk van de steenberg van de Oranje-Nassau IV (buiten het deelgebied) waargenomen. Het is niet ondenkbaar dat deze soort zich in de toekomst, mits goed beheert, zich kan vestigen aan de randen van de groeve. Ook voor Gladde slang en Ringslang lijkt geschikt leefgebied aanwezig, maar gezien de betrekkelijk geïsoleerde ligging ten opzichte van bekende voorkomens van beide soorten op de Brunssumerheide moet hun aanwezigheid hier onwaarschijnlijk worden geacht.

Conclusies:
In deelgebied West (groeves) kan de aanwezigheid van Hazelworm, Levendbarende hagedis en Zandhagedis vrijwel zeker worden uitgesloten; andere wettelijk beschermde reptielensoorten zijn in dit deelgebied niet te verwachten.
In deelgebied West (brug mijnspoor) kan de aanwezigheid van de Hazelworm niet met zekerheid worden uitgesloten; andere wettelijk beschermde reptielensoorten zijn in dit deelgebied niet te verwachten.
Op deelgebied Zuid kan de aanwezigheid van Hazelworm en Levendbarende hagedis niet met zekerheid worden uitgesloten; andere wettelijk beschermde reptielensoorten zijn in dit deelgebied niet te verwachten.

Vissen
Ofschoon in de zandwinplassen in deelgebied West (groeves) en Zuid vissen voorkomen, kan de aanwezigheid van wettelijk beschermde vissoorten door het ontbreken van stromend water met zekerheid worden uitgesloten. Niet beschermde soorten als Brasem en Graskarper zijn wel paaiend aangetroffen.

Conclusie
In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde vissoorten voor

3.2.4 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Dagvlinders
Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF is in de twee uurhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2011-2021 de aanwezigheid van vier wettelijk beschermde dagvlindersoorten vastgesteld. Dit betreft Grote vos (19 waarnemingen), Grote weerschijnvlinder (5), Iepenpage (85) en Kleine ijsvogelvlinder (4). Tijdens de veldbezoeken zijn meerder, maar

wettelijk niet beschermde, vlindersoorten waargenomen, zoals Argusvlinder, Hooibeestje, Kleine vuurvlinder, Oranjetipje, Dagpauwoog, Distelvlinder (flink afgevlogen exemplaar), Koolwitje, Citroenvlinder, Boomblauwtje en Icarusblauwtje.

Deelgebied West (groeves)
Uitsluitend van de Grote vos is één waarnemingen beschikbaar die betrekking heeft op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen. In 2021 werd deze soort waargenomen bij de Sterrenwacht op de Brunssumerheide.

De aanwezigheid van Grote vos, Grote weerschijnvlinder, Iepenpage, Kleine ijsvogelvlinder of eventueel andere wettelijk beschermde dagvlindersoorten in het deelgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding uitgesloten worden geacht.

Deelgebied West (brug mijnspoor)
Van twee soorten zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk de Grote weerschijnvlinder (1 waarneming) en de Iepenpage (8). Geen van de waarnemingen heeft betrekking op het deelgebied.

De aanwezigheid van Grote vos, Grote weerschijnvlinder, Iepenpage, Kleine ijsvogelvlinder of eventueel andere wettelijk beschermde dagvlindersoorten in het deelgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding uitgesloten worden geacht.

Deelgebied Zuid
Van twee soorten zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen, namelijk de Grote vos (1 waarneming) en Grote weerschijnvlinder (1). Geen van de waarnemingen heeft betrekking op het deelgebied.

De aanwezigheid van Grote vos, Grote weerschijnvlinder, Iepenpage, Kleine ijsvogelvlinder of eventueel andere wettelijk beschermde dagvlindersoorten in het deelgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding uitgesloten worden geacht.

Conclusie:
In de drie deelgebieden komen geen wettelijk beschermde dagvlindersoorten voor.

Libellen
Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF is in de twee uurhokken waarin de deelgebieden zijn gelegen in de periode 2011-2021 de aanwezigheid van vier wettelijk beschermde libellensoorten vastgesteld. Deze soorten zijn Bosbeekjuffer (beschermd; 2 waarnemingen), Gevlekte glanslibel (beschermd; 1), Gevlekte witsnuitlibel (streng beschermd; 2) en Hoogveenglanslibel (beschermd; 62).

Deelgebied West (groeves)
Geen van de beschikbare waarnemingen heeft betrekking op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen.

Bosbeekjuffer, Gevlekte glanslibel, Gevlekte witsnuitlibel of Hoogveenglanslibel zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het deelgebied te verwachten. Op grond van hun verspreiding en ecologie kan de aanwezigheid van andere wettelijk beschermde libellensoorten in het deelgebied eveneens worden uitgesloten.

Deelgebied West (brug mijnspoor)
Geen van de beschikbare waarnemingen heeft betrekking op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen.

Bosbeekjuffer, Gevlekte glanslibel, Gevlekte witsnuitlibel of Hoogveenglanslibel zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het deelgebied te verwachten. Op grond van hun verspreiding en ecologie kan de aanwezigheid van andere wettelijk beschermde libellensoorten in het deelgebied eveneens worden uitgesloten.

Deelgebied Zuid
Geen van de beschikbare waarnemingen heeft betrekking op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen.

Bosbeekjuffer, Gevlekte glanslibel, Gevlekte witsnuitlibel of Hoogveenglanslibel zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het deelgebied te verwachten. Op grond van hun verspreiding en ecologie kan de aanwezigheid van andere wettelijk beschermde libellensoorten in het deelgebied eveneens worden uitgesloten.

Conclusie:
In de deelgebieden komen geen wettelijk beschermde libellensoorten voor.

Overige soortgroepen
Van de 'overige soortgroepen' (haften, nachtvlinders, kevers, kreeftachtigen, weekdieren) zijn volgens waarnemingsgegevens in de NDFF in de periode 2011-2021 twee wettelijk beschermde soorten vastgesteld in de twee uurhokken waarin de deelgebieden zijn gelegen, namelijk de Teunisbloempijlstaart (streng beschermd; 19 waarnemingen) en het Vliegend hert (beschermd; 13 waarnemingen).

Deelgebied West (groeves)
Van één soort zijn waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op de twee kilometerhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk van de Teunisbloempijlstaart (5 waarnemingen). Geen van de beschikbare waarnemingen heeft betrekking op het deelgebied. Wel is één waarneming elders in groeve Beaujean/Quaedvlieg verricht, terwijl de overige waarnemingen betrekking hebben op tuinen in omliggende woonwijken.

Door de aanwezigheid van kruidenrijke begroeiingen, bosschages en bosranden lijkt het deelgebied een geschikt leefgebied voor de **Teunisbloempijlstaart**. Dit gegeven, gekoppeld aan de beschikbare waarnemingen van deze lastig waarneembare soort uit de nabije omgeving, maakt dat de aanwezigheid van de Teunisbloempijlstaart in het deelgebied niet met zekerheid kan worden uitgesloten. Het Vliegend hert is hier door het ontbreken van geschikt leefgebied niet te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde vertegenwoordigers van deze 'overige soortgroepen' in het onderzoeksgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Deelgebied West (brug mijnspoor)
Geen van de beschikbare waarnemingen heeft betrekking op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen.

Teunisbloempijlstaart en Vliegend hert zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het deelgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde vertegenwoordigers

van deze 'overige soortgroepen' in het onderzoeksgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Deelgebied Zuid
Geen van de beschikbare waarnemingen heeft betrekking op de twee kilometerhokken waarin het deelgebied is gelegen.

Teunisbloempijlstaart en Vliegend hert zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het deelgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde vertegenwoordigers van deze 'overige soortgroepen' in het onderzoeksgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Conclusies:
In deelgebied West (groeves) kan de aanwezigheid van de Teunisbloempijlstaart niet met zekerheid worden uitgesloten; andere wettelijk beschermde vertegenwoordigers van de 'overige soortgroepen' komen hier niet voor.
In deelgebied West (brug mijnspoor) en deelgebied Zuid komen geen wettelijk beschermde vertegenwoordigers van de 'overige soortgroepen' voor.

3.3 Conclusies op basis van veld- en literatuuronderzoek

Aan de hand van de resultaten van het veldbezoek en de gegevens uit de geraadpleegde literatuur is een aantal conclusies getrokken aangaande het voorkomen van beschermde flora en fauna in het onderzoeksgebied. Soorten waarvoor een jaarrond provinciale vrijstelling bestaat (zoals Vos, Ree, Bruine kikker, Gewone pad), zijn hierbij niet benoemd.

Deelgebied West (groeves)
- Ten aanzien van wettelijk beschermde flora en fauna moet in het deelgebied worden gerekend met de aanwezigheid van Eekhoorn en een aantal algemene broedvogelsoorten.
- Daarnaast kan de aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis, één of enkele andere vleermuissoorten, Das, Steenmarter, Rugstreeppad, Hazelworm, Levendbarende hagedis, Zandhagedis en Teunisbloempijlstaart niet met zekerheid worden uitgesloten.
- Wettelijk beschermde soorten vaatplanten, mossen, vissen, dagvlinders en libellen komen in deelgebied West (groeves) niet voor.

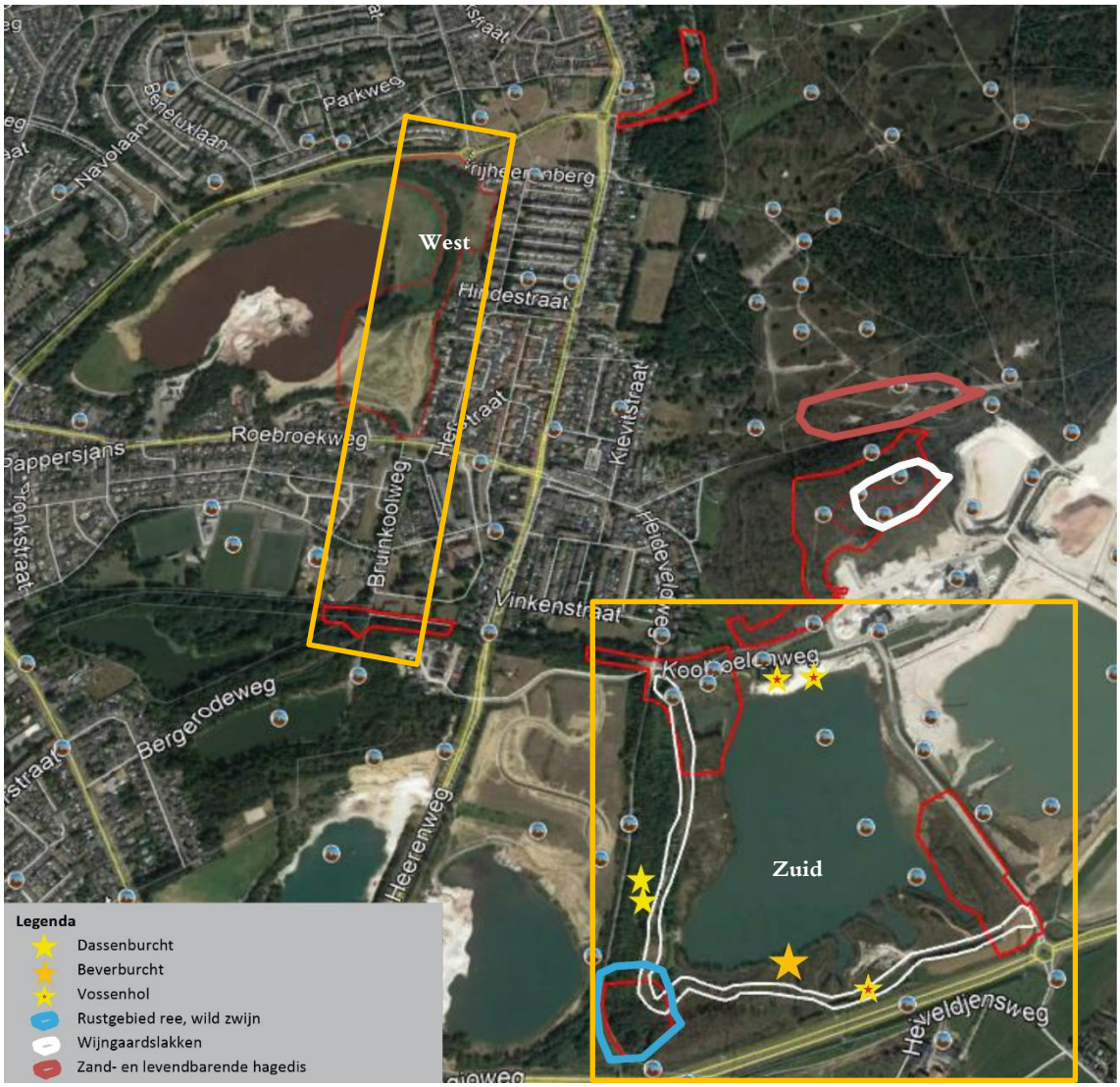
Deelgebied West (brug mijnspoor)
- Ten aanzien van wettelijk beschermde flora en fauna moet in dit deelgebied worden gerekend met de aanwezigheid van een aantal algemene broedvogelsoorten.
- Daarnaast kan de aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis, één of enkele andere vleermuissoorten, Das, Eekhoorn, Steenmarter en Hazelworm niet met zekerheid worden uitgesloten.
- Wettelijk beschermde soorten vaatplanten, mossen, amfibieën, vissen, dagvlinders, libellen en vertegenwoordigers van 'overige soortgroepen' komen in het deelgebied niet voor.

Deelgebied Zuid
- Ten aanzien van wettelijk beschermde flora en fauna moet in deelgebied Zuid worden gerekend met de aanwezigheid van Bever, Das, Wild zwijn, een aantal algemene broedvogelsoorten, de Rugstreeppad en de Poelkikker.
- Daarnaast kan de aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis, één of enkele andere vleermuissoorten, Eekhoorn, Steenmarter, Alpenwatersalamander, Kamsalamander,

Vinpootsalamander, Hazelworm en Levendbarende hagedis niet met zekerheid worden uitgesloten.

- Wettelijk beschermde soorten vaatplanten, mossen, vissen, dagvlinders, libellen en vertegenwoordigers van 'overige soortgroepen' komen in deelgebied Zuid niet voor.

De effecten van de voorgenomen ingreep op de (*mogelijk*) aanwezige (streng) beschermde diersoorten is nader besproken in hoofdstuk 4. Voor de overige soorten geldt slechts de algemene zorgplicht uit artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1).

Figuur 32: Voornaamste onderzoeksresultaten. De deelgebieden West en Zuid zijn oranje omkaderd.

4 Globale effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming

Op basis van de conclusies uit hoofdstuk 3 kan worden gesteld, dat bij de voorgenomen ontwikkeling van het Rondje Groeves in de deelgebied West en Zuid rekening gehouden dient te worden met de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten uit de soortgroepen zoogdieren, broedvogels, amfibieën en reptielen. Voor deze soortgroepen is in dit hoofdstuk op globale wijze beschreven of de voorgenomen ingreep leidt tot overtreding van verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Paragraaf 4.1 gaat daarbij in op de deelgebied West (groeves) en West (brug mijnspoor). In paragraaf 4.2 is de effectbeoordeling voor deelgebied Zuid opgenomen.

4.1 Globale effectbeoordeling deelgebied West (groeves/ brug mijnspoor)

4.1.1 Zoogdieren - vleermuizen

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vleermuizen (streng beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van de geleiding op de vliegroute), te doden (door het slopen van bijvoorbeeld bebouwing met bewoonde vaste verblijfplaatsen) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door het rooien van holtebomen, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Aanlegfase
- Vaste verblijfplaatsen: Niet in het geding, omdat sloop, noch rooien van holtebomen onderdeel is van het project. Verstoring mogelijk door verlichting.
- Foerageergebied: Gezien robuuste omvang groengebieden niet in het geding.
- Migratieroutes: Gezien ontbreken ingreep in opgaande boomstructuren niet aan de orde. Verstoring mogelijk door verlichting.

Gebruiksfase
- Vaste verblijfplaatsen: Wijzigen dan wel aanbrengen openbare verlichting is niet voorzien. Negatieve effecten niet te verwachten.
- Foerageergebied: Gezien robuuste omvang groengebieden niet in het geding.
- Migratieroutes: Wijziging dan wel aanbrengen openbare verlichting is niet voorzien. Negatieve effecten niet te verwachten.

Conclusie: De voorgenomen aanleg van het Rondje Groeves deelgebied West heeft in de aanlegfase mogelijk een verstorende werking. Maatregelen bij de uitvoering zijn wenselijk.

4.1.2 Zoogdieren - Das

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Dassen (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (in dit kader niet relevant) of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door fysieke ingrepen of het ondermijnen van de functionaliteit van een dassenburcht/bijburcht/vluchtpijp).

Aanlegfase
- Vaste verblijfplaatsen: Niet aanwezig op en om de locaties waar ingrepen plaatsvinden.
- Foerageergebied: Gezien de robuuste omvang van de groengebieden niet in het geding.
- Migratieroutes: Niet geconstateerd.

Gebruiksfase

- Vaste verblijfplaatsen: De omgeving van het Rondje Groeves blijft ook na aanleg interessant voor vestiging van Das.
- Foerageergebied: Gezien het robuuste karakter van de groengebieden niet in het geding.
- Migratieroutes: Niet in het geding.

Conclusie: Negatieve effecten op de (mogelijke) aanwezigheid van Das zijn niet aanwezig.

4.1.3 Zoogdieren - Steenmarter en Eekhoorn

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Steenmarters en Eekhoorns (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door het verwijderen van dekking, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).
Conform de provinciale omgevingsverordening bestaat voor beide soorten met betrekking tot het vangen van exemplaren en het vernielen of beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen een vrijstelling die een deel van het jaar van toepassing is.

Aanlegfase

- Vaste verblijfplaatsen: Rooiwerkzaamheden aan potentiële nestbomen van Eekhoorn zijn niet voorzien. Verblijfplaatsen van Steenmarter zijn mogelijk in het geding. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de uitvoering.
- Foerageergebied: Gezien het robuuste karakter van de groengebieden niet in het geding.

Gebruiksfase

- Vaste verblijfplaatsen: niet in het geding.
- Foerageergebied: niet in het geding.

Conclusie: Bij de uitvoering van het werk dient rekening gehouden te worden met mogelijke verblijfplaatsen van de Steenmarter.

4.1.4 Vogels zonder jaarrond beschermd nest

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vogels (alle inheemse soorten streng beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (door het rooien van een nestboom in het broedseizoen), nesten of eieren te vernielen of te beschadigen (door het rooien van de betreffende boom, of het ondermijnen van de functionaliteit van de nesten door het broeden te verstoren met werkzaamheden in de directe omgeving), of vogels opzettelijk te verstoren (door een ingreep te doen die het leefgebied verstoort, aantast of ongeschikt maakt). Dit laatste geldt overigens niet, indien de gunstige staat van instandhouding van de populatie er niet onder te lijden heeft.

Veruit de meeste vogelsoorten bouwen jaarlijks een nieuw nest. Daarom is van verstoring of vernieling alleen sprake gedurende het broedseizoen, als het nest daadwerkelijk in gebruik is. Door rekening te houden met het broedseizoen kan worden voldaan aan de zorgplicht uit de Wet natuurbescherming.

Conclusie: Door het treffen van maatregelen kan overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming worden voorkomen.

4.1.5 Amfibieën - Rugstreeppad

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Rugstreeppadden (streng beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van dekking), te doden (door het dempen van tijdelijk water) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Aanlegfase
- Waterhabitat: afwezig, dus niet in het geding.
- Landhabitat: Niet in het geding, doordat weliswaar een bescheiden maar gesloten vegetatiedek aanwezig is en opgaand groen en plasvorming ontbreekt.

Gebruiksfase
- Waterhabitat: afwezig, dus niet in het geding.
- Landhabitat: in voldoende mate aanwezig in de omgeving, richting de nog actieve delen van de Beaujeangroeve. Het voet-/fietspad zal geen onoverkomelijke barrière vormen in de dispersiemogelijkheden voor de soort. Daarvoor ontbreekt de functie als doorgaande route.

Conclusie: De voorgenomen aanleg van het Rondje Groeves deelgebied West heeft geen negatieve werking op het (mogelijk) voorkomen van Rugstreeppad.

4.1.6 Reptielen – Levendbarende hagedis & Hazelworm

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Levendbarende hagedissen en Hazelwormen (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door het verwijderen van dekking, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied). Conform de provinciale omgevingsverordening bestaat voor beide soorten met betrekking tot het vangen van exemplaren en het vernielen of beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen een vrijstelling die een deel van het jaar van toepassing is.

Aanlegfase
- Leefgebied: Gezien de bijzonder kleine kans op het aantreffen van beide soorten in de groeves geldt hier als uitgangspunt het korthouden van de vegetaties, zodat het risico op aantreffen nihil is. Ter plekke van de brug dient rekening gehouden te worden met mogelijke aanwezigheid van Hazelworm. Het mogelijk leefgebied aldaar is van voldoende robuuste omvang dat dit geen grond is voor de noodzaak van een ontheffingaanvraag.

Gebruiksfase
- Leefgebied: De aanwezige groengebieden zijn voldoende robuust, zodat (potentieel) leefgebied niet in het geding is.

Conclusie: De werkzaamheden voor aanleg van het Rondje Groeves leiden mogelijk tot een effect in de aanlegfase. Maatregelen zijn gewenst.

4.1.7 Nachtvlinders - Teunisbloempijlstaart

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om de Teunisbloempijlstaart (streng beschermd) opzettelijk te verstoren, te doden (door het maaien van vegetaties met rupsen van de soort) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door verwijderen van waardplanten).

Aanlegfase

- Leefgebied: De Teunisbloempijlstaart gebruikt Wilgenroosje, Teunisbloem, Basterdwederik en Kattenstaart als waardplant (daar waar de eitjes gelegd worden en de rupsen opgroeien). Op het beoogde tracé van het Rondje Groeves zijn geen waardplanten aangetroffen, zodat in het werk geen rekening gehouden hoeft te worden met de soort.

Gebruiksfase

- Leefgebied: Het Rondje Groeves staat een actueel dan wel toekomstig voorkomen van de soort in het gebied niet in de weg.

Conclusie: Voor de Teunisbloempijlstaart zijn geen maatregelen noodzakelijk.

4.2 Globale effectbeoordeling deelgebied Zuid

4.2.1 Zoogdieren - vleermuizen

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vleermuizen (streng beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van de geleiding op de vliegroute), te doden (door het slopen van bijvoorbeeld bebouwing met bewoonde vaste verblijfplaatsen) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door het rooien van holtebomen, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Aanlegfase
- Vaste verblijfplaatsen: Niet in het geding, omdat sloop, noch rooien van holtebomen onderdeel is van het project. Verstoring mogelijk door verlichting.
- Foerageergebied: Gezien robuuste omvang groengebied niet in het geding.
- Migratieroutes: Gezien ontbreken ingreep in opgaande boomstructuren niet aan de orde. Verstoring mogelijk door verlichting.

Gebruiksfase
- Vaste verblijfplaatsen: Wijzigen dan wel aanbrengen openbare verlichting is niet voorzien. Negatieve effecten niet te verwachten.
- Foerageergebied: Gezien robuuste omvang groengebied niet in het geding.
- Migratieroutes: Wijziging dan wel aanbrengen openbare verlichting is niet voorzien. Negatieve effecten niet te verwachten.

Conclusie: De voorgenomen aanleg van het Rondje Groeves deelgebied Zuid heeft in de aanlegfase mogelijk een verstorende werking. Maatregelen bij de uitvoering zijn wenselijk.

4.2.2 Zoogdieren – Bever

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Bevers (streng beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van dekking), te doden (door het slopen van de beverburcht) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Aanlegfase
- Vaste verblijfplaatsen: Niet in het geding, gezien de afstand (>40m) tot de beverburcht. Om voldoende rust te bewaren in het gebied zijn tijdens de kortdurende werkzaamheden wel maatregelen nodig.
- Foerageergebied: Gezien robuuste omvang van de Zuidplas niet in het geding.
- Migratieroutes: Niet in het geding.

Gebruiksfase
- Vaste verblijfplaatsen: Het Rondje Groeves blijft op voldoende afstand van de beverburcht, zodat deze niet tot een permanente vorm van verstoring leidt.
- Foerageergebied: Gezien robuuste omvang Zuidplas niet in het geding.
- Migratieroutes: Niet in het geding.

Conclusie: De voorgenomen aanleg van het Rondje Groeves deelgebied Zuid heeft in de aanlegfase mogelijk een verstorende werking. Maatregelen bij de uitvoering zijn wenselijk.

4.2.3 Zoogdieren - Das

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Dassen (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (in dit kader niet relevant) of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door fysieke ingrepen of het ondermijnen van de functionaliteit van een dassenburcht/bijburcht/vluchtpijp).

Aanlegfase
- Vaste verblijfplaatsen: aanwezig, maar zodanig gelegen dat de kortdurende aanleg van de halfverharding op >20 meter afstand geen negatief effect zal opleveren op het functioneren van de dassenburcht. Daarvoor zijn echter wel maatregelen in de uitvoering nodig.
- Foerageergebied: Gezien de robuuste omvang van het groengebied niet in het geding.
- Migratieroutes: Niet geconstateerd.

Gebruiksfase
- Vaste verblijfplaatsen: De recreatieve route ligt op voldoende afstand van de burchtlocatie om niet tot een permanente vorm van verstoring te leiden.
- Foerageergebied: Gezien het robuuste karakter van het groengebied niet in het geding.
- Migratieroutes: Niet in het geding.

Conclusie: Negatieve effecten op de aanwezigheid van Das zijn aanwezig. Maatregelen dienen te worden getroffen.

4.2.4 Zoogdieren - Steenmarter en Eekhoorn

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Steenmarters en Eekhoorns (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door het verwijderen van dekking, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).
Conform de provinciale omgevingsverordening bestaat voor beide soorten met betrekking tot het vangen van exemplaren en het vernielen of beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen een vrijstelling die een deel van het jaar van toepassing is.

Aanlegfase
- Vaste verblijfplaatsen: Rooiwerkzaamheden aan potentiële nestbomen van Eekhoorn zijn niet voorzien. Verblijfplaatsen van Steenmarter zijn mogelijk in het geding. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de uitvoering.
- Foerageergebied: Gezien het robuuste karakter van het groengebied niet in het geding.

Gebruiksfase
- Vaste verblijfplaatsen: niet in het geding.
- Foerageergebied: niet in het geding.

Conclusie: Bij de uitvoering van het werk dient rekening gehouden te worden met mogelijke verblijfplaatsen van de Steenmarter.

4.2.5 Zoogdieren – Wild zwijn (en algemene soorten als Ree, Vos)

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Wild zwijnen (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen

of te beschadigen (door het verwijderen van dekking, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).
Voor het Wild zwijn geldt een nulstandbeheer, zodat hier een deel van het jaar op de soort gejaagd mag worden. De insteek hier is echter, dat de populatie zich in de Zuidplas mag handhaven.

Aanlegfase
- Vaste verblijfplaatsen: De dichte oevervegetaties en het moeras- en bosgebied in de zuidwesthoek vormen een dagrustplaats voor bijvoorbeeld Wild zwijn en Ree. Maatregelen zijn hier wenselijk om onnodige verstoring tijdens de aanlegwerkzaamheden te voorkomen.
- Foerageergebied: Gezien het robuuste karakter van het groengebied niet in het geding.

Gebruiksfase
- Vaste verblijfplaatsen: Voor de toekomstige natuurontwikkeling in de Zuidplas is het wenselijk dat de dagrustplaatsen van Ree en Wild zwijn zoveel als mogelijk met rust worden gelaten. Bij de uitwerking van het tracé van het Rondje Groeves is daarmee rekening gehouden.
- Foerageergebied: niet in het geding.

Conclusie: Bij de uitvoering van het werk dient rekening gehouden te worden met dagrustplaatsen van Wild zwijn en Ree. Bij de uitwerking van het Rondje Groeves worden de dagrustplaatsen ontzien.

4.2.6 Vogels zonder jaarrond beschermd nest

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vogels (alle inheemse soorten streng beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (door het rooien van een nestboom in het broedseizoen), nesten of eieren te vernielen of te beschadigen (door het rooien van de betreffende boom, of het ondermijnen van de functionaliteit van de nesten door het broeden te verstoren met werkzaamheden in de directe omgeving), of vogels opzettelijk te verstoren (door een ingreep te doen die het leefgebied verstoort, aantast of ongeschikt maakt). Dit laatste geldt overigens niet, indien de gunstige staat van instandhouding van de populatie er niet onder te lijden heeft.

Veruit de meeste vogelsoorten bouwen jaarlijks een nieuw nest. Daarom is van verstoring of vernieling alleen sprake gedurende het broedseizoen, als het nest daadwerkelijk in gebruik is. Door rekening te houden met het broedseizoen kan worden voldaan aan de zorgplicht uit de Wet natuurbescherming.

Conclusie: Door het treffen van maatregelen kan overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming worden voorkomen.

4.2.7 Amfibieën – Rugstreeppad & Poelkikker

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Rugstreeppadden en Poelkikkers (streng beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van dekking), te doden (door het dempen van tijdelijk water) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Aanlegfase
- Waterhabitat: afwezig in beoogd werkterrein, dus niet in het geding.
- Landhabitat: De werkzaamheden hebben in potentie een effect op het landhabitat ter plekke.

Door het open karakter van het tracé en de beoogde uitkijkpunten is het geen vorstvrij terrein, zodat geen rekening gehouden hoeft te worden met winterverblijfplaatsen ter plekke. Maatregelen ten aanzien van de mobiele Rugstreeppad zijn wel nodig om tijdens de werkzaamheden aan de zorgplicht te kunnen voldoen. De uitwerking van deze maatregelen kan leiden tot de noodzaak van een ontheffing Wet natuurbescherming.

Gebruiksfase
- Waterhabitat: Niet in het geding.
- Landhabitat: in ruim voldoende mate aanwezig. Het voet-/fietspad zal geen onoverkomelijke barrière vormen in de dispersiemogelijkheden voor de soort, omdat het pad 's-nachts niet gebruikt wordt. De natuur rondom het wandel-/fietspad blijft voldoende schuilplekken bieden en de door Natuurmonumenten te introduceren grote grazers zullen zorgen dat voldoende dynamiek aanwezig blijft voor een duurzame instandhouding van leefgebied in de Zuidplas.

Conclusie: De voorgenomen aanleg van het Rondje Groeves deelgebied Zuid heeft mogelijk een negatieve werking op het (mogelijk) voorkomen van Rugstreeppad. Het treffen van voorzorgsmaatregelen is noodzakelijk.

4.2.8 Amfibieën – Alpenwatersalamander, Kamsalamander & Vinpootsalamander

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Kamsalamander (streng beschermd), Alpenwatersalamander en Vinpootsalamander (beide beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van dekking), te doden (door het dempen van tijdelijk water) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Aanlegfase
- Waterhabitat: Niet in het geding
- Landhabitat: Niet in het geding, omdat het tracé en de beoogde locaties van de uitkijkpunten geen vorstvrije overwinteringsplekken bieden en evenmin door de soorten geliefde dekking bieden.

Gebruiksfase
- Waterhabitat: niet in het geding
- Landhabitat: in ruim voldoende mate aanwezig. Het voet-/fietspad zal geen onoverkomelijke barrière vormen in de dispersiemogelijkheden voor de soorten (mede vanwege de bruggetjes en de moeraszones aan weerzijden van de route).

Conclusie: De voorgenomen realisatie van het Rondje Groeves leidt niet tot negatieve effecten op het (mogelijk) voorkomen van Alpenwatersalamander, Kampsalamander en Vinpootsalamander.

4.2.9 Reptielen – Levendbarende hagedis & Hazelworm

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Levendbarende hagedissen en Hazelwormen (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door het verwijderen van dekking, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied). Conform de provinciale omgevingsverordening bestaat voor beide soorten met betrekking tot het vangen van exemplaren en het vernielen of beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen een vrijstelling die een deel van het jaar van toepassing is.

Aanlegfase

- Leefgebied: Op het tracé en de locaties van uitkijkpunten en bruggetjes dient rekening gehouden te worden met mogelijke aanwezigheid van Hazelworm en levendbarende hagedis. Het treffen van voorzorgsmaatregelen is noodzakelijk en kan leiden tot de noodzaak van een ontheffing Wet natuurbescherming.

Gebruiksfase

- Leefgebied: De aanwezige groengebied is voldoende robuust, zodat (potentieel) leefgebied niet in het geding is.

Conclusie: De werkzaamheden voor aanleg van het Rondje Groeves leiden mogelijk tot een effect in de aanlegfase. Maatregelen zijn gewenst.

5 Maatregelen, vervolgtraject en conclusie

Voor een de in hoofdstuk 4 behandelde soorten en soortgroepen zijn maatregelen nodig om te kunnen voldoen aan de algemene zorgplicht uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1). De omvang van de te nemen maatregelen en het ermee samenhangende vervolgtraject zijn van belang voor het uiteindelijke inrichtingsplan voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling. In onderstaande paragrafen zijn voor beide deelgebieden allereerst de te nemen maatregelen per soort/soortgroep voorgesteld. Vervolgens is toegelicht hoe het vervolgtraject eruit ziet.

5.1 Te treffen maatregelen deelgebied West (groeves en brug mijnspoor)

Maatregelen ten behoeve van de aanlegfase

Soort/soortgroep	groeves	brug	maatregel	Relatie met planning
Zoogdieren - vleermuizen	x	x	1. Werkverlichting buiten de winterperiode (november – maart) tot een minimum beperken)	- april t/m oktober
Zoogdieren - Steenmarter	x	x	1. opruimwerkzaamheden uitvoeren buiten de gevoelige periode	- werk in periode 15 augustus t/m februari
Zoogdieren – algemene soorten	x	x	1. zorgplicht in acht houden door eenduidige werkvolgorde en werkrichting aan te houden, zodat aanwezige dieren een veilig heenkomen kunnen zoeken. 2. grazige/kruidenrijke vegetaties voor start werk kort maaien, zodat dekking in werkterrein weg is.	- - najaar
Broedvogels (BA)	x	x	1. Werken/ werk starten buiten broedseizoen	- Buiten 15/03-15/08
Reptielen - Hazelworm		x	1. werkterrein Hazelwormvrij maken in provinciale vrijstellingsperiode * 2. Plaatsen reptielenscherm om werkterrein 3. Instandhouden scherm/ herstellen beschadigingen 4. Opruimen schermen	- Tussen 01/07 en 30/09 - Begin juli - Begin juli tot oplevering brug - Bij oplevering brug
Reptielen – Levendbarende hagedis	x		1. Ongeschikt houden tracé als (winter)habitat door de korte vegetaties kort te houden.	- najaar

* voor deze werkzaamheden is de inzet van een ecologisch deskundige noodzakelijk.

De planning van de uitvoering dient in nauwe samenspraak met de ecologisch deskundige plaats te vinden. Het voordeel in het project Rondje Groeves is, dat de aard van de werkzaamheden een vlotte doorlooptijd in de aanlegfase mogelijk maakt, waardoor beschermde soorten slechts over een kortdurende periode (weken, geen maanden) hinder kunnen ondervinden.
Indien bovenstaande maatregelen in relatie tot de gegeven tijdvakken in de planning niet haalbaar zijn, dan ontstaat de noodzaak om een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Maatregelen ten behoeve van de gebruiksfase
In het deelgebied West worden geen specifieke maatregelen getroffen ten bate van beschermde diersoorten. Wel zal, net als elders binnen de gemeente Heerlen, een aanlijnplicht van toepassing zijn voor honden.

Te treffen maatregelen versus uitvoerbaarheid project
Deelgebied West bezit potenties voor de ontwikkeling van bijzondere natuurwaarden. De actuele natuurwaarden zijn echter niet dusdanig waardevol, in relatie tot de Wet natuurbescherming, dat moet worden afgezien van het project. Nader onderzoek en een ontheffing van de Wet natuurbescherming zijn niet nodig, mits de randvoorwaarden ten aanzien van soorten en planning kunnen worden nageleefd. Ecologische begeleiding van het project is daarvoor noodzakelijk.

5.2 Te treffen maatregelen deelgebied Zuid

Maatregelen ten behoeve van de aanlegfase

Soort/soortgroep	UP zuidoost	Zilverduintuin	Brug zuidwest	Voet/fietspad	maatregel	Relatie met planning
Zoogdieren - vleermuizen	x	x	x	x	1. Werkverlichting buiten de winterperiode (november – maart) tot een minimum beperken)	- april t/m oktober
Zoogdieren - Bever			x	x	1. werken buiten de gevoelige periode van de Bever. 2. gezien afstand tot burcht (>40m) werken volgens principe 3 dagen werk, 1 week rust.	- Buiten mei t/m augustus - In september t/m april
Zoogdieren - Das				x	1. zo mogelijk werken buiten de gevoelige periode van de Das. 2. gezien afstand tot burcht (>20-40m) werken volgens principe 3 dagen werk, 1 week rust.	- Buiten december t/m juni - hele jaar
Zoogdieren - Steenmarter	x	x	x	x	1. opruimwerkzaamheden uitvoeren buiten de gevoelige periode	- werk in periode 15 augustus t/m februari
Zoogdieren – Ree en Wild zwijn			x	x	1. zoveel mogelijk werken buiten de periode dat de dieren jongen hebben. 2. gezien nabijheid van dagrustplekken werken volgens principe 3 dagen werk, 1 week rust.	- Buiten april t/m augustus - hele jaar
Zoogdieren – algemene soorten	x	x	x	x	1. zorgplicht in acht houden door eenduidige werkvolgorde en werkrichting aan te houden, zodat aanwezige dieren een veilig heenkomen kunnen zoeken. 2. grazige/kruidenrijke vegetaties voor start werk kort maaien, zodat dekking in werkterrein weg is.	- - najaar
Broedvogels (BA)	x	x	x	x	1. Werken/ werk starten buiten broedseizoen	- Buiten 15/03-15/08
Amfibieën – Poelkikker en Rugstreeppad	x	x	x	x	1. In samenhang met reptielen vaststellen waar grootste risico op aanwezigheid soort is */ ** tbv bepalen noodzaak tijdelijke reptielenschermen. 2. Wegvangen NIET toegestaan zonder ontheffing Wnb 3. Omgang met schermen idem aan reptielen.	- juni/juli

Reptielen - Hazelworm	x	x	x	x	1. relevante delen werkterrein Hazelwormvrij maken in provinciale vrijstellingsperiode ⋆ 2. Plaatsen reptielenscherm om werkterrein 3. In stand houden scherm/ herstellen beschadigingen 4. Opruimen schermen	- Tussen 01/07 en 30/09 - rond bouwvak - Begin juli tot oplevering werk - Bij oplevering werk
Reptielen – Levendbarende hagedis	x	x	x	x	1. idem als bij Hazelworm 2. Indien Levendbarende hagedis aanwezig, dan handelen als bij Hazelworm	- Tussen 15/08 en 15/10 -

⋆ voor deze werkzaamheden is de inzet van een ecologisch deskundige noodzakelijk.
⋆⋆ Indien werkzaamheden in de winter worden uitgevoerd, dus in de periode december t/m maart, dan is het wenselijk om vanaf september de vegetaties op het werkterrein (!) kort te houden, zodat dekking ontbreekt voor reptielen en amfibieën en het werkterrein geen aantrekkelijk landhabitat/winterverblijf vormt.

De planning van de uitvoering dient in nauwe samenspraak met de ecologisch deskundige plaats te vinden. Het voordeel in het project Rondje Groeves is, dat de aard van de werkzaamheden een vlotte doorlooptijd in de aanlegfase mogelijk maakt, waardoor beschermde soorten slechts over een kortdurende periode (weken, geen maanden) hinder kunnen ondervinden.
Indien bovenstaande maatregelen in relatie tot de gegeven tijdvakken in de planning niet haalbaar zijn, dan ontstaat de noodzaak om een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Maatregelen ten behoeve van de gebruiksfase

- De aanleg van het Rondje Groeves met een halfverhard pad draagt ertoe bij dat bezoekers van het gebied minder geneigd zijn te gaan dwalen door het gebied, er ligt straks immers een heldere te volgen route. Dit draagt ertoe bij dat de aanwezige populatie Reewild, Wilde zwijnen, Das en Bever meer rust zullen blijven ervaren dan op basis van het eindplan het geval zou zijn.
- In de zuidwesthoek van de Zuidplas wordt het aanwezige bruggetje verplaatst in de richting van de plas, zodat de padenstructuur hier verder van het bosje af komt te liggen. Dit draagt bij aan het behoud van rust in deze hoek van het terrein, omdat hier de dagrustplaatsen van Ree en Wild zwijn zijn gelegen.
- Als gevolg van het opheffen van delen van het onderhoudspad en het verplaatsen van een bruggetje komt 733 m^2 vrij voor natuurontwikkeling passend bij de ecotopen uit het eindplan. Deze oppervlakte natuur zal worden gerealiseerd als onderdeel van het Rondje Groeves.
- Op het terrein van de Zuidplas zal een aanlijnplicht gelden voor honden, om verstoring van het aanwezige wild tot een minimum te beperken.
- Het hekwerk rondom de Zuidplas, mede ten behoeve van de door Natuurmonumenten te introduceren grote grazers, wordt zodanig geplaatst dat het voor wild mogelijk is te blijven migreren tussen Zuidplas en Brunssummerheide. Klein wild, zoals Das, kan onder het hekwerk door.

Te treffen maatregelen versus uitvoerbaarheid project
De aard van de voorgenomen ingreep is in relatie tot de (mogelijk) aanwezige beschermde en streng beschermde soorten niet dusdanig dat moet worden afgezien van het project. Wel zijn in de aanlegfase en gebruiksfase specifieke maatregelen nodig om aan de zorgplicht te kunnen voldoen. Het Rondje Groeves kan zo bijdragen aan een gecontroleerde openstelling van het gebied

Zuidplas en de conditionering van omwonenden als toekomstige frequente gebruikers van het gebied.
Nader onderzoek en een ontheffing van de Wet natuurbescherming zijn niet nodig, mits de randvoorwaarden ten aanzien van soorten en planning kunnen worden nageleefd. Ecologische begeleiding van het project is daarvoor noodzakelijk.

5.3 Vervolgtraject

Aanstellen ecologisch deskundige voor de verdere ecologische begeleiding van de uitwerking en uitvoering van het Rondje Groeves. Daarbij is een zorgvuldige afstemming tussen de gemeentelijk projectleider, de aannemer en de ecologisch deskundige noodzakelijk.
Het is ook aan de ecologisch deskundige om waar nodig tijdens de uitvoering van de werkzaamheden bij te sturen indien de zorgplicht in het geding komt.

5.4 Eindconclusie

Op basis van het verkennend natuurwaardenonderzoek moet geconcludeerd worden dat rondom het werkterrein voor het Rondje Groeves in vooral deelgebied Zuid meerdere (streng) beschermde soorten voorkomen, maar deelgebied West ook veel potentie bezit. Door zorgvuldig om te gaan met de voorbereiding en planning van de werkzaamheden kan aan de zorgplicht als bedoeld in de Wet natuurbescherming worden voldaan. De aard van de voorgenomen ingrepen en de aard van de aangetroffen soorten sluiten elkaars aanwezigheid niet uit, zodat het Rondje Groeves niet leidt tot een onomkeerbare en ontheffingplichtige inbreuk in de staat van instandhouding van de (mogelijk) aanwezige soorten.
Voor een zorgvuldige toepassing van de zorgplicht is begeleiding van de werkzaamheden door een ecologisch deskundige noodzakelijk.

Literatuurlijst

Bos, F., M. Boesveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (lepidoptera: hesperioidea, papilionoidae), Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraeds, & A.J.W. Lenders, 2009. Herpetofauna van Limburg, verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Huizenga, C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen, 2010. Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Hustings, F., J. van der Coelen, B. van Noorden, R. schols & P. Voskamp, 2006. Avifauna van Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2008. Europese natuur in Nederland, Soorten van de Habitatrichtlijn. Tweede sterk herziene druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (orthoptera), Nederlandse Fauna 1. Nationaal Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse Libellen (odonata), Nederlandse Fauna 4. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Provincie Limburg, 2017. Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening 2014, provinciaal blad 2017, nr1845. Provincie Limburg, Maastricht.

Provincie Limbrug, 2017. Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg, provinciaal blad 2017, nr5634. Provincie Limburg, Maastricht.

Turin, H., 2000. De Nederlandse loopkevers, verspreiding en ecologie (coleoptera: carabidae), Nederlandse Fauna 3. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland.

www.natuurgegevensprovincielimburg.nl (verspreidingsgegevens vaatplanten en broedvogels; laatst geraadpleegd, 28 september 2021)

www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul (verspreidingsgegevens flora en fauna; laatst geraadpleegd 28 september 2021)

www.vogelatlas.nl (verspreidingsgegevens broedvogels met jaarrond beschermde nesten op uurhok basis; laatst geraadpleegd op 24 september 2021)

www.waarneming.nl

Bijlage 1: Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 heeft de Wet natuurbescherming de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet vervangen. Daarmee is een integraal en vereenvoudigd wettelijk kader voor het behoud van de biologische diversiteit en een duurzaam gebruik van bestanddelen daarvan gevormd, mede ter uitvoering van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving.

De Wet natuurbescherming is gericht op:
- Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden van de biologische diversiteit
- Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies.

B1.1 De algemene zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Hiertoe is in de wet een algemene zorgplicht opgenomen (artikel 1.11). Deze zorgplicht houdt in dat handelingen die nadelig zijn, of waarvan een ieder redelijkerwijs kan vermoeden dat ze nadelig zijn, achterwege blijven, dan wel maatregelen worden getroffen om die gevolgen te voorkomen en voor zover dat niet mogelijk is die gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan gemaakt.

B1.2 Bescherming Natura2000-gebieden

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura2000-gebieden, de aanwijzing en begrenzing daarvan. Een aanwijzingsbesluit omvat in elk geval de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van leefgebieden voor vogelsoorten voor zover nodig ter uitvoering van de Europese Vogelrichtlijn en/of de natuurlijke habitats van soorten voor zover nodig ter uitvoering van de Europese Habitatrichtlijn. Gedeputeerde Staten stellen voor het betreffende gebied een beheerplan op waarin, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, de nodige instandhoudingsmaatregelen en de beoogde resultaten staan geformuleerd.

Het is verboden zonder vergunning van Gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van de soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. Dit geldt zowel voor initiatieven binnen de begrenzing van een Natura2000-gebied als voor initiatieven buiten een Natura2000-gebied maar met een externe werking in dat Natura2000-gebied.

Ten behoeve van de vergunningverlening dient initiatiefnemer een passende beoordeling uit te voeren van de gevolgen van het initiatief voor het Natura2000-gebied. Vergunning wordt slechts verleend indien de zekerheid is verkregen dat het initiatief de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.
Indien de vereiste zekerheid niet kan worden verkregen, dan kan vergunning worden verleend indien voldaan wordt aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er zijn geen alternatieven;
2. Het initiatief is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
3. De nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura2000 bewaard blijft.

Voor prioritaire habitattypen geldt in afwijking van punt 2 dat een project nodig is vanwege:

4. Argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, of
5. Andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.

B1.3 Soortbescherming - soorten Europese Vogelrichtlijn

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn alle van nature in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de Vogelrichtlijn van toepassing is streng beschermd. In de voorliggende rapportage zijn de betreffende soorten aangeduid als zijnde *streng beschermd*.

Het is verboden:

- opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- eieren van vogels te rapen of onder zich te hebben;
- vogels opzettelijk te storen;
- Het voorgaande verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Gedeputeerde staten is bevoegd ontheffing te verlenen van de hiervoor benoemde verboden ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Daarbij dient voldaan te zijn aan de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. Zij is nodig
   a. In het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid;
   b. In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
   c. Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren;
   d. Ter bescherming van flora en fauna;
   e. Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
   f. Om te vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.
3. De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

B1.4 Soortbescherming - soorten Europese Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het verdrag betrekking heeft. De in deze richtlijnen benoemde soorten uit deze categorie zijn in deze rapportage aangeduid als zijnde *streng beschermd*.

Nota bene: Een deel van de vogelsoorten valt als gevolg van de Europese richtlijnen en verdragen zowel onder de bescherming van artikel 3.1 als artikel 3.5 uit de Wet natuurbescherming.

Het is verboden
- In het wild levende dieren van soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- Dieren opzettelijk te verstoren;
- Eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- De voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
- Planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
- De soorten als bedoeld in het voorgaande punt en het eerste punt onder zich te hebben of te vervoeren, tenzij de bedoelde planten en dieren aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Gedeputeerde staten is bevoegd ontheffing te verlenen van de hiervoor benoemde verboden ten aanzien van planten en dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren. Daarbij dient voldaan te zijn aan de volgende voorwaarden:
1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. Zij is nodig
   a. In het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
   b. Ter voorkoming van ernstige schade aan vooral gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
   c. In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
   d. Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
   e. Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soorten te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

B1.5 Soortbescherming - andere soorten

Naast de soorten die beschermd zijn op grond van de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn is op nationaal niveau een aanvullende lijst vastgesteld van diersoorten en plantensoorten die eveneens beschermd zijn op basis van de Wet natuurbescherming. In de voorliggende rapportage zijn de betreffende soorten aangeduid als zijnde *beschermd*.

In analogie van het beschermingsregime voor soorten uit de Europese Habitatrichtlijn is het verboden om:

- De betreffende diersoorten opzettelijk te doden of te vangen;
- Vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de betreffende diersoorten te beschadigen of te vernielen, of
- De betreffende plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De eerste twee punten zijn niet van toepassing op Bosmuis, Huisspitsmuis en Veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen bevinden of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

In aanvulling op de ontheffingsgronden voor soorten uit de Habitatrichtlijn is Gedeputeerde staten voor de onder dit beschermingsregime vallende diersoorten en plantensoorten bevoegd om tevens op grond van onderstaande redenen ontheffing te verlenen:

f. In het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
g. Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
h. Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
i. Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
j. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
k. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
l. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of,
m. In het algemeen belang.

B1.6 Provinciale regelgeving - soortbescherming

In verband met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 heeft de provincie Limburg een wijziging doorgevoerd in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Hierin zijn enerzijds de wijzigingen in de verwijzingen naar beschermingsniveaus en wetartikelen geregeld.

Anderzijds maakt de provincie gebruik van haar bevoegdheid om op basis van artikel 3.10 lid 2 van de West natuurbescherming voor het grondgebied van deze provincie een vrijstelling te verlenen van verboden uit artikel 3.10. Het betreft de verboden uit artikel 3.10 lid 1 over het vangen van door de provincie aangewezen soorten en het vernielen of opzettelijk beschadigen van hun vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen.

Het vangen is slechts toegestaan wanneer het niet redelijkerwijs mogelijk is om de dieren te verdrijven van de locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden. Dit vangen dient plaats te vinden met de in de omgevingsverordening voorgeschreven middelen.

De hier genoemde vrijstelling is slechts van toepassing op de belangen f, j, k en l uit voorgaande paragraaf B1.5.